

ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING CHET TIL TA'LIMIDA TUTGAN O'RNI VA AHAMIYATI

Gullola Yoqubova

*Andijon davlat texnika instituti akademik
litseyi ingliz tili o'qituvchisi.*

Annotatsiya: Maqolada zamonaviy pedagogik texnologiyalarning chet til ta'limida tutgan o'rni va ahamiyati keng qamrovli tarzda tahlil qilinadi. Chet tillarni o'qitish jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning didaktik imkoniyatlari, afzalliklari va kamchiliklari o'rganiladi. Interaktiv doskalar, veb-resurslar, mobil ilovalar, onlayn platformalar kabi zamonaviy texnologiyalarning til ko'nikmalarini rivojlantirishdagi roli misollar bilan ko'rsatib beriladi. Shuningdek, maqolada chet til ta'limida texnologiyalarni joriy etishning muammolari va istiqbollari, o'qituvchining o'zgaruvchan roli va kelajakdagi tendensiyalar haqida fikr yuritiladi. Maqola chet til o'qituvchilari, metodistlari va tadqiqotchilari uchun qiziqarli bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: chet til ta'limi, innovatsion texnologiyalar, til ko'nikmalari, didaktik imkoniyatlar, veb-resurslar, mobil ilovalar, interaktiv doskalar, onlayn platformalar, o'qituvchining roli, muammolar, istiqbollar.

KIRISH

Bugungi kunda globallashuv jarayonlari jadallashib, xalqaro hamkorlik aloqalari kengayib borayotgan bir davrda chet tillarini bilish har qachongidan ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chet tillarini o'rganish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyotiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, chet tillarini o'qitish sifati va samaradorligini oshirish, talabalarning til ko'nikmalarini rivojlantirish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

An'anaviy o'qitish usullari har doim ham yuqori natijalarga erishishga imkon bermaydi. Shu nuqtai nazardan, zamonaviy pedagogik texnologiyalar chet til ta'limida yangi imkoniyatlar eshigini ochadi. Innovatsion texnologiyalar o'quv jarayonini qiziqarliroq, interaktivroq va individualroq qilish, talabalarning o'zlashtirish darajasini oshirish imkonini beradi. Interaktiv doskalar, veb-resurslar, mobil ilovalar, onlayn platformalar – bularning barchasi o'qituvchiga darsni yanada samarali tashkil etishga va talabalarga tilni o'rganishda ko'proq yordam berishga imkon yaratadi.

Asosiy qism

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda muhim rol o'ynaydi. Chet tillarini o'rganish jarayonida zamonaviy

texnologiyalarni qo'llash [1, 5], o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, o'z-o'zini o'rganish qobiliyatini rivojlantirish va ta'lim sifatini yaxshilash imkonini beradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'qitish va o'rganish jarayonini yanada samarali qilish uchun mo'ljallangan usullar va vositalar to'plamidir. Ular quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Interaktiv ta'lim: O'quvchilarni faol ishtirok etishga undovchi metodlar, masalan, guruhli ishlar, muhokamalar va rolli o'yinlar [2, 37].
- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT): Internet, multimedia, taqdimot dasturlari va boshqa raqamli vositalar yordamida ta'lim jarayonini boyitish [3, 3].
- Masofaviy ta'lim: O'quvchilarga o'z vaqtida va joyida ta'lim olish imkonini beruvchi onlayn platformalar va resurslar.
- O'yin texnologiyalari: O'yinlar va simulyatsiyalar orqali o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qilish.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar chet til ta'limida bir qator imkoniyatlarni taqdim etadi:

- O'qitish jarayonini individualizatsiya qilish: Har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyojlari va qobiliyatlariga mos ravishda ta'lim berish imkoniyati [4, 113].
- O'z-o'zini o'rganish: O'quvchilar o'z vaqtida va o'z sur'atida o'rganishlari mumkin, bu esa ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.
- Interaktivlik: Zamonaviy texnologiyalar yordamida o'quvchilar o'rtasida muloqot va hamkorlikni kuchaytirish, bu esa tilni amaliyotda qo'llash imkonini beradi.
- Resurslarga kirish: Internet orqali chet tillarini o'rganish uchun ko'plab resurslar, video darslar, onlayn kurslar va interaktiv o'yinlar mavjud.

Chet til ta'limida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash istiqbollari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Yangi metodologiyalarni ishlab chiqish: O'qituvchilar va ta'lim muassasalari zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'z ichiga olgan yangi ta'lim metodologiyalarini ishlab chiqishlari kerak.
- O'qituvchilarni tayyorlash: O'qituvchilarni zamonaviy texnologiyalarni qo'llashga tayyorlash va ularni doimiy ravishda yangilab borish zarur.
- Ta'lim muassasalarida infratuzilmani rivojlantirish: Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash uchun zarur bo'lgan infratuzilmani yaratish va rivojlantirish.
- O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish: Zamonaviy texnologiyalar yordamida o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularni ta'lim jarayoniga jalb qilish.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar chet til ta'limida katta imkoniyatlar va istiqbollarni taqdim etadi. Ular o'qitish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashga yordam beradi. Ta'lim muassasalari va o'qituvchilar zamonaviy texnologiyalarni o'z ichiga olgan yangi

metodologiyalarni ishlab chiqish va o'z faoliyatlarida qo'llashlari zarur. Bu esa o'z navbatida, kelajakda chet tillarini o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi.

Chet til ta'limida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish jarayoni ko'plab imkoniyatlar va istiqbollarni taqdim etadi. Biroq, bu jarayon bir qator muammolar bilan ham bog'liq. Ushbu maqolada chet til ta'limida texnologiyalarni joriy etishning muammolari, o'qituvchining o'zgaruvchan roli va kelajakdagi tendensiyalar ko'rib chiqiladi.

Chet til ta'limida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish uchun zarur infratuzilma va resurslar mavjud bo'lishi muhimdir. Biroq, ko'plab ta'lim muassasalarida texnologik jihozlar, internetga kirish va boshqa zarur resurslar yetishmaydi. Bu holat o'qituvchilar va o'quvchilar uchun qiyinchiliklar tug'diradi.

Zamonaviy texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'qituvchilarni tayyorlash zarur. Biroq, ko'plab o'qituvchilar zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda yetarlicha bilim va ko'nikmalarga ega emaslar. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini pasaytiradi. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish jarayonida o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish muhimdir. Biroq, ba'zi o'quvchilar texnologiyalarga nisbatan qiziqish ko'rsatmaydi yoki ularni noto'g'ri tushunishadi. Bu holat ta'lim jarayonining samaradorligini kamaytiradi. Zamonaviy texnologiyalar tez o'zgarib turadi, bu esa o'qituvchilar va o'quvchilar uchun qiyinchiliklar tug'diradi. O'qituvchilar yangi texnologiyalarni o'zlashtirishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin [6, 164], bu esa ta'lim jarayonini murakkablashtiradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish o'qituvchining rolini o'zgartiradi. O'qituvchi endi faqat bilim beruvchi emas, balki o'quvchilarning o'z-o'zini o'rganish jarayonini qo'llab-quvvatlovchi, motivatsiya beruvchi va texnologiyalarni samarali qo'llashda yordam beruvchi shaxsga aylanadi. O'qituvchilar o'quvchilarga mentorlik qilishlari kerak. Bu, o'quvchilarning o'z qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam berish, ularni yangi texnologiyalar bilan tanishtirish va o'z-o'zini o'rganish jarayonida qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqishlari zarur. Bu, o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ta'lim jarayonini yanada samarali qilish uchun muhimdir.

Chet til ta'limida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish kelajakda bir qator tendensiyalarni keltirib chiqarishi mumkin: Masofaviy ta'lim texnologiyalari yanada rivojlanadi. O'quvchilar o'z vaqtida va joyida ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularning mustaqil o'rganish qobiliyatini oshiradi. Interaktiv va o'yin asosidagi ta'lim metodlari keng tarqaladi [5, 295]. Bu, o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ta'lim jarayonini qiziqarli qilish uchun muhimdir. Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim jarayonida qo'llanilishi mumkin. Bu, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos

ravishda ta'lim berish imkonini beradi. Chet til ta'limida global hamkorlik yanada rivojlanadi. O'quvchilar boshqa mamlakatlardagi tengdoshlar bilan muloqot qilish va tajriba almashish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy pedagogik texnologiyalar chet til ta'limida yangi davrni boshlab berdi. Maqolada ko'rib chiqilganidek, interaktiv doskalar, veb-resurslar, mobil ilovalar va onlayn platformalar kabi texnologiyalar o'quv jarayonini qiziqarliroq, samaraliroq va individualroq qilish imkonini beradi. Talabalar o'zlashtirishi osonroq bo'lgan, amaliyotga yo'naltirilgan bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladilar. O'qituvchilar esa, zamonaviy texnologiyalar yordamida darsni yanada qiziqarli va ta'sirchan qilib, talabalarning e'tiborini jalb qilishlari mumkin. Chet til ta'limida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish jarayoni ko'plab muammolar va istiqbollarni o'z ichiga oladi. O'qituvchining o'zgaruvchan roli va kelajakdagi tendensiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. Biroq, bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur infratuzilma, o'qituvchilarning tayyorgarligi va o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish muhimdir. Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali chet tillarini o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Istamova F. CHET TILINI O'QITISHDA ZAMONAVIY TEXNALOGIK VOSITALARIDAN FOYDALANISH //EDUCATION AND RESEARCH IN THE ERA OF DIGITAL TRANSFORMATION. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 5.
2. Turdaliyeva N. A., Eshnazarova M. Y. ZAMONAVIY ELEKTRON TA'LIM: INTERAKTIV PLATFORMALAR VA MOSLASHUVCHAN YONDASHUVLAR //SUSTAINABILITY OF EDUCATION, SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY. – 2024. – T. 2. – №. 23. – C. 37.
3. Sodikova N. OTMda "Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlari" fanini o'qitishda raqamli texnologiyalarning o'rni //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 1. – C. 3.
4. Xaydarova N., Turdiyeva S. IQTIDORLI OQUVCHILARNI OQITISH METODIKASI //CONFERENCE ON THE ROLE AND IMPORTANCE OF SCIENCE IN THE MODERN WORLD. – 2024. – T. 1. – №. 10. – C. 113.
5. Karimberdiyevna I. Z. MAKTABGACHA TA'LIMDA O'YIN ASOSIDA TALIM-TARBIYA METODLARI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2025. – T. 64. – №. 4. – C. 295.
6. Ruxshonaxon P. Texnologik vositalarning xorijiy til o'rgatishga bo'lgan ijtimoiy, madaniy va iqtisodiy ta'siri. Xorijiy tilni o'rganishga yordam beruvchi moslamalar //ZAMONAVIY TA'LIMDA FAN VA INNOVATION TADQIQOTLAR JURNALI. – 2024. – T. 2. – №. 16. – C. 164.